

ANA-status kritische eerste stap voor diagnose van lupus.

De nieuwe indelingscriteria weerspiegelen het huidige denken over lupus en bieden een betere basis voor onderzoek.

INLEIDING

Systemische lupus erythematosus (vaak lupus of SLE genoemd) is een auto-immuunziekte waarbij de immuuncellen in het lichaam hyperactief worden en autoantistoffen produceren. Het treft typisch vrouwen tussen de 15 en 45 jaar, maar kan ook beginnen bij jongere kinderen, mannen of vrouwen die ouder zijn dan 45 jaar. De symptomen variëren van patiënt tot patiënt, maar mensen met lupus zijn vaak erg moe, hebben gewrichtspijn en hun huid kan gevoelig zijn voor zonlicht. Ook de inwendige organen zoals de nieren of de hersenen, kunnen worden aangetast.

Classificatiecriteria worden gebruikt om wetenschappelijk te bepalen wie een ziekte heeft. Ze zijn vooral belangrijk voor het plannen van klinische proeven voor nieuwe behandelingen, maar helpen ook artsen en medische studenten om de ziekte te herkennen.

WAT HOOPTEN DE AUTEURS TE VINDEN?

De auteurs wilden lupus beter begrijpen en nieuwe hulpmiddelen ontwikkelen om de ziekte te helpen classificeren.

WIE WERD ER ONDERZOCHT?

In het onderzoek werd gekeken naar 1.925 mensen met lupus en 1.301 mensen met andere soorten reumatische aandoeningen in 21 centra over de hele wereld. Gegevens van meer dan 10.000 mensen met lupus uit gepubliceerde artikelen en studies werden ook bestudeerd.

HOE WERD HET ONDERZOEK UITGEVOERD?

Dit was een ingewikkelde studie met verschillende onderdelen. Om te beginnen werd informatie over antinucleaire antilichamen (afgekort ANA) verzameld uit een literatuurstudie (reeds gepubliceerde wetenschappelijke artikels). Tekenen en symptomen van lupus werden verzameld uit onderzoeken van deskundigen van deze ziekte en mensen met de ziekte.

Hieruit maakten de auteurs een lijst met mogelijke criteria, die vervolgens door een groep van zeventien deskundigen werden onderzocht en geanalyseerd.

Tot slot werden de criteria bij meer dan 2000 mensen met en zonder Lupus getest. In dit laatste deel werd de Lupus-status van iedereen op drie verschillende manieren bevestigd, om ervoor te zorgen dat de groepen correct waren.

WAT ZIJN DE BELANGRIJKSTE CLASSIFICATIECRITERIA?

Bijna alle mensen met Lupus testen positief op ANA. Daarom gebruiken de nieuwe criteria nu ANA-positiviteit als eerste stap voor het classificeren van Lupus. Mensen die positief reageren op ANA kunnen worden geclassificeerd als mensen met Lupus indien ze ook tien punten scoren uit een lijst van 21 andere symptomen en klinische tests, waaronder koorts, veranderingen in het bloedbeeld, ontsteking van het hartzakje of het borstvlies, problemen met de hersenen, gewrichtsaandoeningen of nieraandoeningen. Belangrijk is dat de andere symptomen elk een andere (of gewogen) score hebben van 2-10, afhankelijk van hoe belangrijk ze zijn.

ZIJN DEZE BEVINDINGEN NIEUW?

Alleen niet-infectueuze koorts (koorts zonder een infectie) is een nieuw item in de classificatiecriteria. Nieuw is de positie van ANA als ingangscriterium en de weging van de andere symptomen. De regel dat symptomen alleen geteld worden als ze niet verklaard kunnen worden door een andere ziekte (of geneesmiddel) is ook nieuw.

WAT ZIJN DE BEPERKINGEN VAN HET ONDERZOEK?

Ondanks de wereldwijde samenwerking in het project en de grote aantallen deelnemers, was de betrokkenheid over de hele wereld niet consistent. Hierdoor zullen de criteria moeten worden getoetst in de verschillende landen die niet betrokken waren in deze studie.

WAT ZIJN DE AUTEURS VAN PLAN MET DEZE INFORMATIE TE DOEN?

De auteurs hopen dat de nieuwe criteria nu wereldwijd in meer studies worden gebruikt en getest.

WAT BETEKENT DIT VOOR MIJ?

Deze criteria zullen vooral worden gebruikt in klinische studies om ervoor te zorgen dat mensen met andere soorten auto-immuunziekten niet worden opgenomen in proeven rond lupus en wetenschappelijke studies. De informatie uit dit project kan ook door artsen worden gebruikt om te helpen bij het herkennen van symptomen en het diagnosticeren van lupus. Daarnaast zullen artsen lupuspatiënten in een vroeger stadium van hun ziekte in studieverband kunnen toevoegen en behandelen.

Classificatiecriteria zijn niet hetzelfde als de klinische diagnostische criteria die de reumatoloog gebruikt om een diagnose te stellen. Toch zullen ze hun nut bewijzen in de kliniek.

Als jij denkt dat je misschien lupus hebt, kan je best je huisarts hierover aanspreken. Die kan oordelen of het nodig is om een reumatoloog te raadplegen.

Noot van ReumaNet: Deze informatie vervangt medisch advies niet. Raadpleeg jouw arts wanneer je een medisch probleem hebt.

Deze tekst werd nagelezen door Dokter Jan Lenaerts, reumatoloog, en patiënt experten Claudine Goyens en Ingrid.